

پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی
دوره ۲، شماره ۴ (۸ پیاپی)، بهار ۱۳۹۳، ص ۷۹-۹۰

تفاوت آگاهی‌های حقوقی و مسئولیت مدنی مربیان ورزش

زن و مرد در رویدادهای ورزشی

عباس بنیان^{۱*}، مجید کاشف^۲

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۷/۱۰ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۱۱/۲۴)

چکیده

هدف از اجرای این پژوهش، بررسی تفاوت دیدگاه‌های حقوقی مربیان ورزش زن و مرد در رویدادهای ورزشی بود. روش پژوهش حاضر از نوع تحقیقات زمینه‌ای - پیمایشی بود که به صورت میدانی انجام شد. بدین منظور ۱۷۵ نفر از مربیان ورزش کانون‌ها و باشگاه‌های ورزشی با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته بود که به روش آزمون-آزمون مجدد پایایی آن بررسی گردید و ضریب ۰.۸۶ بدست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، ابتدا از آزمون کلموگروف اسمیرنوف برای توزیع طبیعی داده‌ها استفاده شد و با توجه به طبیعی نبودن توزیع داده‌ها از آمار غیر پارامتریک من ویتنی و کروسکال والیس استفاده گردید. بررسی یافته‌های پژوهش حاکی است، ۸۱/۴۵ درصد مربیان ورزش به وظایف و مسئولیت‌های حقوقی در رویدادهای ورزشی آگاهی داشتند. همچنین بین دیدگاه زنان و مردان در خصوص مسئولیت‌های حقوقی تفاوت معنی‌داری وجود داشت ($P \leq 0/05$) بدین معنی که مربیان ورزش زن نسبت به مرد آگاهی بیشتری در خصوص مسئولیت‌های حقوقی داشتند. از لحاظ مدرک تحصیلی، بین مربیان با مدرک تحصیلی متفاوت در خصوص آگاهی از حقوقی ورزشی تفاوت معنی‌داری وجود داشت ($p \leq 0/05$) بدین معنی که مربیانی که دارای مدرک تحصیلی فوق لیسانس و بالاتر بودند آگاهی بیشتری نسبت به دیگران داشتند، در خصوص سابقه خدمت نیز بین دیدگاه مربیان تفاوت معنی‌دار وجود داشت ($p \leq 0/001$) بدین معنی که مربیانی که دارای سابقه متوسط به بالا (۱۵ سال به بالاتر) بودند به آگاهی‌های حقوقی اشراف بیشتری داشتند.

واژگان کلیدی

مربیان ورزش، کانون‌های ورزشی، باشگاه‌های ورزشی، مسئولیت‌های حقوقی.

Email: abonyan@srttu.edu

۱. عضو هیئت علمی مدیریت ورزشی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی (نویسنده مسئول)

۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

مقدمه

از جمله بخشهای مهم، مؤثر و جدایی ناپذیر برنامه های تربیت بدنی و ورزش، مسابقات و رقابت های ورزشی است. مسابقات ورزشی یکی از رویدادهای بسیار جذاب می باشد و انگیزه شرکت در آن، موجب حضور ورزشکاران در تمرینات ورزشی می گردد. شرکت در تمرین و مسابقه، آثار زیادی در بالندگی روحی، ارضای نیازها، تمایلات طبیعی، رشد و ارتقای سطح سلامتی افراد جامعه دارد. (کاشف، ۱۳۷۲) یکی از راه های کسب این مهم، فعالیت نوجوانان و جوانان در باشگاه ها و کانون های ورزشی و شرکت آنها در مسابقات ورزشی است و مربیان ورزش از جمله ارکان اساسی، در کسب موارد فوق بشمار می روند.

مربی ورزش به کسانی اطلاق می شود که در یکی از رشته های ورزشی بدون در نظر گرفتن درجه مربیگری به امر آموزش و تمرین ورزش در کانون ها (فضاهایی که در شهرداری ها و آموزش و پرورش به امر ورزش اختصاص یافته است) و باشگاه های ورزشی (فضاهایی که توسط اداره کل تربیت بدنی و بخش خصوصی برای فعالیت های ورزشی در نظر گرفته شده است) مشغول هستند. از مهمترین وظایف این مربیان، مراقبت از تمامیت جسمانی، روانی و حیثیتی ورزشکاران می باشد. هرگاه قصور مربیان در انجام وظیفه محرز گردد یا رابطه سببیت بین قصور و خسارت محرز گردد، مسئولیت جبران خسارت به عهده آنها خواهد بود (آقای نی، ۱۳۸۶). نتایج تحقیقات بسیاری که در داخل و خارج از کشور بر فعالیت ورزشی انجام شده حاکی است که: صدمات جسمانی زیادی بر ورزشکاران وارد شده و موجب گردیده است متضمن هزینه درمان و در برخی موارد دوری از فعالیت ورزشی گردند. (بنیان، ۱۳۷۸)

از آنجاکه حادثه از ورزش اصولاً تفکیک ناپذیر و

غیر قابل اجتناب است، ضرورت اطلاع از قواعد حقوقی به منظور اتخاذ تدابیر لازم برای جلوگیری از وقوع حادثه و یا برائت از مسئولیت در صورت تحقق آن، برای همه اهالی ورزش به نحو ملموسی احساس می شود (آقای نی، ۱۳۸۶). امروزه این نظریه پذیرفته نیست که هر کس در ورزش شرکت می کند باید خطرات ناشی از آن را بپذیرد، البته برخی از ورزش ها ذاتاً آسیب زا هستند و ورزشکار شرکت کننده باید در طول انجام آن، انتظار برخی آسیب ها را داشته باشد. (Scaff & Robinson ۱۹۷۸)

معظمی (۱۳۷۵) در پژوهش خود با عنوان "شیوع درد زانو و عوامل مؤثر بر آن در ورزشکاران زن" آسیب رباط متقاطع زانو را بیشترین علت بروز درد زانو دانست که علت آنرا حرکت سقوط و برخورد به زمین (۲۴/۴ درصد) گزارش نموده است مقامی (۱۳۸۴) در گزارش تحقیق خود اظهار نمود از جمله دلایل برشمرده شده توسط بازیکنان به منظور به کار بردن راهکارهای پیشگیری از آسیب، ضعف های موجود در مربیان و دست اندرکاران تیم ها دانست که به دلیل نا آگاهی و یا به دلیل توصیه نکردن به بازیکنان، نسبت به انجام و فایده های راهکارهای پیشگیری از آسیب نتوانسته اند انتظارات مورد قبول را در این زمینه برآورده کنند.

نیلسون (۱۹۸۹) در پژوهشی که در باره ۱۲۳ بازیکن شرکت کننده در کلوپ ورزشی دنیش، در دو سطح حرفه ای و غیر حرفه ای انجام داد بیشترین علت آسیب دیدگی بازیکنان را استفاده از تکنیک تکل گزارش کرده است

هاوکینز و فولر (۱۹۹۹) در تحقیقی در باره ۴ تیم لیک برتر انگلستان در سال های ۱۹۹۴ - ۱۹۹۷، به این نتیجه رسید که در ۱۵ دقیقه پایانی هر نیمه، بازیکنان بیشترین آسیب را دیده اند.

اولسن (۲۰۰۶) در پژوهش خود به این مطلب اشاره

آقای نیای (۱۳۸۶) در کتاب حقوق ورزشی، مهمترین وظیفه مربیان ورزش را وظیفه مراقبتی دانسته است که این وظیفه در هشت حیثه (احراز سلامتی، آموزش متناسب، بازدید و بررسی، سازماندهی و تجانس، نظارت بر فعالیت های ورزشی، توجه به شرایط جوی، کمک به ورزشکار مصدوم و اتخاذ تدابیر لازم) تقسیم شده است. محقق آشنایی با موارد ذکر شده را از لحاظ حقوقی، ملاک آگاهی های حقوقی و مسئولیت های مدنی معلمان تربیت بدنی قلمداد نموده است.

فروغی پور (۱۳۸۴) در مطالعه‌ای که به بررسی میزان آشنایی مربیان، معلمان و مدیران ورزشی شهر تهران با حقوق ورزشی پرداخته بود دریافت که درصد کمی (۱۷٪) از مربیان ورزش با مبحث حقوق ورزشی آشنایی دارند.

نتایج تحقیقات انجام شده داخلی و خارجی حاکی است که عوامل متعددی موجب ایجاد حادثه و آسیب دیدگی ورزشکاران خواهد شد؛ لذا در صورت اشراف بر مسائل حقوقی، مربیان احساس مسئولیت بیشتری خواهند نمود و شاهد کاهش حوادث در محیط های ورزشی خواهیم بود. بنابراین انجام تحقیقی جامع در خصوص تفاوت دیدگاه های حقوقی مربیان ورزش ضروری بنظر می‌رسد.

روش شناسی تحقیق

روش پژوهش حاضر از نوع تحقیقات زمینه ای پیمایشی بود که به صورت میدانی انجام شد. جامعه آماری تحقیق شامل مربیان ورزش شهر تهران می باشد که بر اساس آمار اداره کل تربیت بدنی تعداد آنها ۲۱۵۲ نفر بود. نمونه آماری پژوهش بر اساس روش شارپ و کوکران (۱۹۷۹) در بخش مردان و زنان در مجموع تعداد ۱۷۵ نفر بود که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای، ابتدا ۲۲ منطقه شهر تهران به پنج منطقه (شمال، جنوب، مرکز، شرق و غرب) تقسیم شد و از هر کدام از این خوشه ها، یک منطقه به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند و سپس

کردند که بهترین راهبرد جلوگیری و پیشگیری از آسیب، شناسایی فاکتورهایی است که موجب بروز آسیب می شوند.

اسکالف و رابینسون (۱۹۷۸) در مطالعه‌ای تحت عنوان آسیب‌های ورزشکاران آماتور و حرفه‌ای دریافتند که آموزه قبول خطر ضابطه چندان مستحکمی در پرونده‌های ورزشی نیست و در هنگام آسیب دیدگی در ورزش، بازیکنان و تماشاگران فقط خطرهای عادی بازی را می پذیرند ولی مخاطرات غیر قابل پیش بینی یا خطاهای مسئولین اجرایی ورزشگاهها را نخواهند پذیرفت.

والتر، چامپیون (۱۹۸۳) اعلام کرد که در دعاوی مسئولیت مدنی در باب ورزش‌ها، تقصیر، پایه اکثر دعاوی برای جبران خسارت است و خواهان معمولاً یکی از شرکت کنندگان یا تماشاچیان می باشد.

نفزیگر جیمز (۱۹۹۲) تحولات حقوق ورزشی را بررسی کرد و چارچوبی برای مقررات محلی در ایالات فلوریدا در آمریکا تدوین نموده است. وی وظایف و مسئولیت های مدیران ورزشی را نسبت به ورزشکاران حرفه ای گوشزد نمود و بر مسئولیت آنان تأکید کرده است و تحقیق وی نشان داد که اکثر مدیران ورزشی باشگاه های حرفه‌ای نسبت به وظایف و مسئولیت های قانونی خود در برابر ورزشکاران از آگاهی و آشنایی سطح بالایی برخوردارند. (فروغی، ۱۳۸۴)

لورا اسپینی (۲۰۰۴) در مورد افرادی که علاقه مند به ورزش و فعالیت بدنی و نیز دچار بیماری های قلبی بودند تحقیق نمود و مشخص کرد که شرکت آنان در فعالیت های سرعتی و قدرتی از نظر پزشکی مشکل ایجاد می کند، وی با بررسی عملکرد مربیان ورزش متوجه شد که آگاهی مربیان از موضوع باعث ممانعت از شرکت این گونه افراد در فعالیت های سرعتی و قدرتی شده است و مربیان آنها را به فعالیت های بدنی مناسب ارجاع نموده اند. (نظریان، ۱۳۹۰)

یافته ها

یافته های توصیفی مربوط به نمونه آماری حاکی است؛ ۵۴/۳ درصد آزمودنی ها مرد و ۴۵/۷ درصد آنها زن بودند، همچنین ۶۴ درصد آنها دارای مدرک تحصیلی لیسانس و فوق لیسانس و ۳۰/۹ درصد آنها دارای مدرک تحصیلی دیپلم و فوق دیپلم بودند. و بیشترین درصد مربیان (۲۲/۲۸) دارای سابقه خدمت ۱-۷ سال و کمترین درصد مربیان (۲۰) دارای سابقه خدمت ۲۸ - ۲۲ سال بودند.

از آنجا که پاسخ صحیح به سئوالات پرسشنامه در برخی سئوالات، گزینه کاملاً موافقم یا موافقم و در برخی سئوالات، گزینه کاملاً مخالفم یا مخالفم بود، به منظور نتیجه گیری بهتر از درصد پاسخ های ارائه شده، سئوالات به دو بخش مجزا (جدولی که پاسخ صحیح سئوالات، گزینه کاملاً موافقم یا موافقم است با ۱۶ سؤال و جدولی که پاسخ صحیح سئوالات، گزینه کاملاً مخالفم یا مخالفم است با ۲۱ سؤال) تفکیک گردید.

در صورتی که پاسخ آزمودنی ها در جدول اول به گزینه های کاملاً موافقم یا موافقم باشد و در جدول دوم به گزینه های کاملاً مخالفم یا مخالفم باشد، نشان دهنده آگاهی آنها به وظایف و مسئولیت های حقوقی و مدنی می باشد.

با مراجعه به باشگاه ها و کانون های ورزشی مناطق نمونه، ۴۰ مربی از هر منطقه ۲۰ مربی مرد و ۲۰ مربی ورزش زن به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند، در مناطقی که حجم نمونه ها کمتر بود تمامی مربیان در نمونه تحقیق حضور داشتند.

ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته بود. برای تنظیم پرسشنامه، ابتدا پرسشنامه ای با ۲۰ سؤال باز براساس پرسش های تحقیق تنظیم شد. سپس بر اساس پاسخ های ارائه شده از اجرای آزمایشی که به ۳۰ نفر از افراد نمونه تحقیق داده شد پرسشنامه ای با ۳۵ سؤال بسته تنظیم گردید و در اختیار ۲۰ نفر از صاحب نظران و اساتید دانشگاه برای تعیین روایی محتوی قرار گرفت، براساس نظرات متخصصان و صاحب نظران تنظیم نهایی صورت گرفت که شامل ۳۷ سؤال بسته و یک سؤال باز بود و به روش آزمون-آزمون مجدد پایایی آن بررسی گردید و ضریب ۰.۸۶ بدست آمد که البته برای بدست آوردن ضریب پایایی قابل قبول مجدداً بازنگری در پرسشنامه صورت گرفته است. برای تجزیه و تحلیل داده ها، با توجه به طبیعی بودن توزیع داده ها از آمار غیر پارامتریک من ویتنی و کروسکال والیس استفاده شد.

جدول ۱. جدولی که پاسخ صحیح سئوالات گزینه کاملاً موافقم یا موافقم می باشد

ردیف	سوالات	کاملاً موافقم	موافقم	نظری ندارم	مخالفم	کاملاً مخالفم	بدون پاسخ
۱	از صلاحیت های فنی (کارت مربیگری) جهت آماده سازی ورزشکاران در ورزش های پرخطر مانند کشتی، ژیمناستیک، شنا و.....برخودار باشد.	۶۸/۶	۲۴	۴	۱/۷	-	۱/۷
۲	در به کارگیری ورزشکاران به توانایی های جسمانی و روحی آنها توجه کند.	۶۹/۷	۲۸/۶	۱/۷	-	-	-

ادامه جدول ۱. جدولی که پاسخ صحیح سئوالات گزینه کاملاً موافقم یا موافقم می باشد

ردیف	سوالات	کاملاً موافقم	موافقم	نظری ندارم	مخافم	کاملاً مخالفم	بدون پاسخ
۳	از وسایل ورزشی شخصی ورزشکاران قبل از ورود به بازی یا فعالیت بازدید نموده و در صورت غیر استاندارد بودن، آنها را از بازی منع نماید.	۵۶	۳۱/۴	۸	۴	۰/۶	-
۴	حرکات و مهارت های ورزشی به ورزشکاران را بطور صحیح آموزش دهد.	۷۴/۳	۲۱/۱	۳/۴	۱/۱	-	-
۵	میزان مهارت، قد و وزن ورزشکاران را در رقابت های ورزشی مورد توجه قرار دهد.	۴۲/۳	۴۶/۹	۶/۳	۴	-	۰/۶
۶	در زمان های اضطراری، برای ترک محل خدمت جانشین واجد شرایط را جایگزین نماید.	۵۳/۱	۳۰/۹	۵/۷	۷/۴	۱/۱	۱/۱
۷	نسبت به انتقال سریع ورزشکار مصدومی که در معرض خطر جدی است، به درمانگاه اقدام نماید.	۶۰	۲۴/۶	۴	۸/۶	۲/۳	۰/۶
۸	پس از وقوع یک حادثه، نسبت به جلوگیری از خطر تشدید آسیب جلوگیری نماید.	۶۵/۷	۲۹/۱	۲/۳	۱/۷	۱/۱	-
۹	با اصول استفاده از وسایل کمک های اولیه آشنایی کافی داشته باشد.	۶۸	۲۸/۶	۱/۱	۱/۱	-	۱/۱
۱۰	نسبت به انجام اقدامات فوری برای نجات ورزشکار مصدوم کوتاهی ننماید.	۶۱/۷	۲۲/۳	۳/۴	۷/۴	۴/۶	۰/۶
۱۱	نسبت به ایمن نمودن فضاها و تجهیزات ورزشی اقدام نماید.	۶۵/۱	۲۹/۱	۲/۳	۱/۱	۶	۱/۷
۱۲	محدودیت هایی را به منظور جلوگیری از وقوع حوادث، در زمان رقابت های ورزشی اعمال نماید.	۵۷/۱	۳۳/۷	۵/۱	۲/۳	۶	۱/۱
۱۳	در صورت وقوع حادثه ایکه ممکن است عواقب نامطلوب داشته باشد، نسبت به تنظیم استشهادیه یا صورت جلسه اقدام نماید و مشخصات و امضاء شهود را ثبت نماید.	۵۱/۴	۳۵/۴	۱۰/۹	۱/۱	۱/۱	-
۱۴	همزمان با انجام کمک های اولیه یا انتقال ورزشکار مصدوم به درمانگاه، نسبت به اطلاع رسانی به خانواده مصدوم اقدام نماید.	۶۱/۷	۳۱/۴	۲/۹	۳/۴	۰/۶	-
۱۵	مهارت جلوگیری از وقوع آسیب دیدگی در زمان اجرای فنون ورزشی را به ورزشکاران آموزش دهد.	۵۳/۱	۲۶/۳	۶/۹	۲/۳	۱۰/۹	۰/۶
۱۶	برای شرکت در فعالیت های رقابتی به آمادگی ورزشکاران توجه نماید.	۶۲/۹	۲۹/۷	۴/۶	۰/۶	۱/۶	۱/۷
جمع درصدها		۹۷۰/۷	۴۷۳/۱	۶۹/۷	۴۷/۸	۲۵/۹	۹/۷
میانگین درصدها		۶۰/۶۶	۲۹/۵۶	۴/۳۵	۲/۹۸	۱/۶۱	۰/۶۰

جدول ۲. جدولی که پاسخ صحیح سئوالات کاملاً مخالفم یا مخالفم می باشد

ردیف	سئوالات	کاملاً موافقم	موافقم	فکری ندارم	مخالفم	کاملاً مخالفم	بدون پاسخ
۱	با دامه فعالیت ورزشکاری که از ناحیه سر دچار آسیب دیدگی شده است، موافقت کند	۶/۳	۷/۴	۴	۲۰/۶	۶۰/۶	۱/۱
۲	نیازی به بازدید از وسایل و تجهیزات عمومی مانند دروازه هندبال و... قبل از شروع فعالیت ورزشی نمی باشد.	۴/۶	۸	۴/۶	۳۳/۱	۴۹/۷	-
۳	در صورت آگاهی از سلامت ورزشکاران، آنها را به انجام فعالیت سنگین وادار نماید.	۸/۶	۱۲/۶	۱۲	۳۴/۳	۳۱/۴	۱/۱
۴	بدون توجه به توانایی های فنی ورزشکاران، آنها را در فعالیت ورزشی رقابتی شرکت دهد.	۴/۶	۶/۹	۸	۳۸/۳	۴۰	۲/۳
۵	در زمان آموزش ورزش های پرخطر می تواند با تعدادی زیادی از ورزشکاران فعالیت را انجام دهد.	۱۸/۳	۲۲/۳	۱۰/۳	۲۸/۶	۱۷/۷	۲/۹
۶	در زمان اضطراری ترک محل خدمت، ورزشکار ارشد را جانشین خود نماید.	۱۲/۶	۱۷/۱	۹/۷	۳۰/۳	۲۸/۶	۱/۷
۷	بازدید از تجهیزات عمومی ورزش را فقط از طریق مشاهده انجام دهد.	۳/۴	۶/۹	۱۲/۶	۴۹/۷	۲۴/۶	۱۲/۹
۸	در شرایط جوی نامناسب (باران، برف و...) فعالیت های ورزشی را دنبال نماید.	۵/۱	۸/۶	۸/۶	۳۸/۹	۳۷/۷	۱/۱
۹	علیرغم حضور ورزشکار مصدوم در بازی، انجام فعالیت ورزشی را ادامه دهد.	۸	۱۲/۶	۵/۱	۳۵/۴	۳۷/۷	۱/۱
۱۰	نیازی به آموزش قوانین و مقررات رشته های ورزشی نمی باشد.	۲/۹	۸	۴	۳۷/۷	۴۵/۷	۱/۷
۱۱	از اقدام مناسب در مورد ورزشکار خاکی چشم پوشی کند.	۶/۳	۴	۹/۱	۳۷/۷	۴۰/۶	۱/۶
۱۲	نسبت به درخواست و تهیه جعبه کمک های اولیه برای محل فعالیت ورزشی بی توجهی کند.	۲/۳	۱/۷	۵/۱	۲۹/۱	۶۰/۶	۱/۱
۱۳	بدون اطلاع از دانش استفاده از وسایل کمک های اولیه، اقدام به معاینات پزشکی نماید.	-	۲/۹	۶/۳	۳۵/۴	۵۴/۳	۱/۱
۱۴	برای بهبود و درمان ورزشکار مصدوم اقدام به تجویز دارو نماید.	۲/۳	۴	۵/۱	۳۱/۴	۵۶/۶	۱/۶
۱۵	برای جلوگیری از اجرای فنون پرخطر یا یک مهارت آسیب زا توسط ورزشکاران، هیچگونه اقدامی انجام ندهد.	۱۱/۴	۶/۳	۸	۳۰/۹	۴۳/۴	-
۱۶	برای اطلاع از سلامتی ورزشکاران، فقط اقدام به سؤال نماید.	۶/۹	۱۴/۳	۹/۱	۳۹/۴	۲۹/۷	۱/۶
۱۷	بدون صلاحیت کافی مسئولیت آموزش و مربی گری گروهی را به عهده بگیرد.	۸	۲/۹	۴	۳۱/۴	۵۳/۱	۱/۶

ادامه جدول ۲. جدولی که پاسخ صحیح سئوالات کاملاً مخالف یا مخالف می باشد

ردیف	سئوالات	کاملاً موافقم	موافقم	ظرفی ندارم	مخالفم	کاملاً مخالف	بدون پاسخ
۱۸	ضرورت ایمن سازی تجهیزات و فضاها را ورزشی را شفافاً مسئولین در میان بگذارد.	۲۶/۹	۱۶/۶	۱۴/۳	۱۹/۴	۲۱/۷	۱/۱
۱۹	رشته های ورزشی پرخطر و کم خطر (پرتاب ها، فوتسال و ...) در کنار هم سازماندهی نماید.	۱۳/۷	۱۳/۷	۱۲	۱۷/۷	۴۲/۳	۱/۶
۲۰	به تصور بالا بردن توانایی روحی و جسمی ورزشکار، او را به انجام فعالیت غیر عادی وادار نماید.	۲/۳	۳/۴	۶/۹	۳۸/۳	۴۹/۱	-
۲۱	پس از وقوع یک حادثه خطرناک، تنظیم صورت جلسه یا استشهاده را به تأخیر اندازد.	۱/۷	۶/۹	۲/۹	۲۴	۶۴	۱/۶
جمع درصد		۱۵۶/۲	۱۸۷/۱	۱۶۱/۷	۶۸۱/۶	۸۸۹/۱	۳۱/۷
میانگین در صدها		۷/۴۳	۸/۹۰	۷/۷	۳۲/۴۵	۴۲/۳۳	۱/۵۰

بیشتری نسبت به مسئولیت های حقوقی دارند.

بحث و نتیجه گیری

پاسخ صحیح آزمودنی ها به پرسشنامه ای که با ۳۷ سوال پنج گزینه ای لیکرت، جهت بررسی میزان آگاهی های حقوقی مربیان ورزش در زمان تمرین و مسابقه تنظیم شده بود، ملاک آگاهی آنها نسبت به مسئولیت های قانونی در نظر گرفته شده است، به نحوی که آزمودنی ها در سئوالاتی که پاسخ صحیح، گزینه موافقم یا کاملاً موافقم و یا سئوالاتی که پاسخ صحیح، گزینه مخالفم و یا کاملاً مخالفم را بالاتر از ۵۰٪ انتخاب کرده بودند نشان دهنده آگاهی آنها به مسئولیت های قانونی قرار گرفته است. با توجه به اینکه محقق در بررسی های خود، تحقیقات مشابه محدودی در ادبیات پیشینه مشاهده کرد، لذا تحقیقاتی که تا حدودی با موضوع این تحقیق ارتباط دارد، مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

نتایج کلی تحقیق نشان داد که ۸۱/۴۵ درصد مربیان

یافته های دو جدول فوق حاکی است، ۸۱/۴۵

درصد مربیان ورزش نسبت به مسئولیت های حقوقی آشنایی داشتند.

در بخش آمار استنباطی به منظور بررسی تفاوت بین دیدگاه زنان و مردان مربی تربیت بدنی، نسبت به آگاهی از مسئولیت های حقوقی در زمان تمرین و مسابقه از روش آماری من ویتنی^۱ استفاده گردید که نتایج تحقیق حاکی است مربیان زن ورزش نسبت به مردان آگاهی بیشتری در خصوص مسئولیت های حقوقی دارند. و به منظور بررسی تفاوت بین مدرک تحصیلی و سابقه خدمت با میزان آگاهی های حقوقی از روش آماری کروسکال والیس^۲ استفاده شد که نتایج تحقیق حاکی است مربیانی که دارای مدرک تحصیلی فوق لیسانس به بالاتر بودند و مربیانی که سابقه متوسط به بالایی (۱۵ سال به بالاتر) داشتند، آگاهی

1. Man-whitney
2. Kruskal-wallis

ارجاع داد. و از طرف دیگر در صورت بروز حادثه برای ورزشکاران در فعالیت های ورزشی یا غیر آنها مانند شکستگی، ضربه مغزی، اغماء و امثال آنها بدون ارائه مجوز پزشکی؛ باید از فعالیت مجدد آنها قویاً جلوگیری شود.

۶۹/۱ در صد مربیان ورزش با، فقط سؤال از ورزشکاران جهت احراز سلامتی مخالف بودند و در این خصوص تفاوت معناداری بین مدرک تحصیلی با سؤال فوق وجود نداشت ولی بین دیدگاه زنان و مردان تفاوت معنادار به نفع زنان ($p \leq 0/05$) و سابقه خدمت به نفع مربیانی که بالاترین سابقه را (۳۵-۲۹ سال) ($p \leq 0/05$) داشتند تفاوت معنا دار وجود داشت.

مربیان باید برای هر ورزشکار نوجوان یا جوان پرونده ای تشکیل دهند و برگ اول آن فرمی باشد که پزشک سلامت عمومی او را برای پرداختن به فعالیت ورزشی تأیید کرده باشد. با توجه به اینکه تشخیص بیماری های قلبی، تنفسی، عصبی و روانی و غیره بدون معاینات طبی میسر نیست و از طرفی مربیان ورزش، صالح و مجاز به انجام معاینات نیست وظیفه مراقبتی او ایجاب می کند بدون مجوز پزشک اجازه فعالیت ورزشی ندهند (آقای نیسا، ۱۳۸۶). تفاوت معنادار بین دیدگاه زنان و مردان مربی ورزش با سؤال فوق شاید به دلیل اعتماد بیش از حد مربیان ورزش زن به ورزشکاران یا سوء استفاده ورزشکاران دختر به دلیل مسائل فیزیولوژیکی باشد. و تفاوت معنادار بین سابقه خدمت و سؤال فوق، شاید به دلیل تجربه بالای مربیان در برخورد با ورزشکاران است که قدرت تشخیص آنها را بالا برده و می توانند حقیقت را تشخیص دهند

۸۱/۲ درصد مربیان ورزش، مخالف وادار نمودن ورزشکاران به فعالیت های سنگین پس از احراز سلامتی آنها بودند، در این مورد تفاوت معناداری بین مدرک تحصیلی و سابقه خدمت با سؤال فوق وجود نداشت؛ اما بین دیدگاه زنان و مردان مربی ورزش با سؤال فوق تفاوت

ورزش نسبت به مسئولیت های حقوقی آشنایی داشتند. این نتیجه با نتیجه تحقیق نفزیگر جیمز (۱۹۹۲) که اظهار نمود اکثر مدیران ورزشی باشگاه های حرفه ای نسبت به وظایف و مسئولیت های قانونی خود در برابر ورزشکاران از آگاهی و آشنایی سطح بالایی برخوردارند، همخوانی و با نتیجه تحقیق (فروغی، ۱۳۸۴) مغایرت دارد. فروغی اظهار نموده است که فقط ۱۸٪ مربیان ورزش با مقوله حقوق ورزشی آشنایی دارند. مغایرت نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق نامبرده شاید بدین دلیل باشد که وی نگرش مربیان ورزش را با مبحث حقوق ورزشی، ملاک آگاهی های حقوقی دانسته است؛ در حالیکه در این تحقیق، آشنایی با وظایف مراقبتی در زمان تمرین و مسابقه را ملاک آگاهی های حقوقی دانسته ایم.

از آنجا که مهمترین وظیفه مربیان ورزش، وظیفه مراقبتی می باشد این وظیفه را در هشت حیطه تقسیم بندی نموده و با توجه به فرضیه های تحقیق مواردی را که از دیدگاه مربیان ورزش زن و مرد، مدرک تحصیلی و سابقه خدمت تفاوت معنا دار وجود داشت به ترتیب مورد بررسی قرار دادیم. نتایج حاصل از پژوهش حاضر نشان می دهد:

الف) حیطه احراز سلامتی

اولین وظیفه مراقبتی مربیان ورزش، آگاهی از سلامت ورزشکارانی است که قرار است تحت نظر او به فعالیت های بدنی اقدام نمایند. نحوه اطلاع مربی از سلامت ورزشکار به طرق مختلف می تواند انجام شود ولی در مورد هر گروهی از آنها اقدامات ویژه ای ضروری است. مربیان ورزش باید بدانند که اظهارات ورزشکاران نوجوان و جوان مبنی بر سلامت کامل و آمادگی برای انجام فعالیت ورزشی رافع تکلیف و مسئولیت آنها نیست و تأیید پزشک مبنی بر سلامت ورزشکاران هرگز به معنای این نیست که می توان به وی بدون توجه به آمادگی قبلی، فعالیت سنگین ورزشی را

ورزشی را به طور صحیح آموزش دهند، مهارت جلوگیری از وقوع آسیب دیدگی در زمان اجرای فنون ورزشی را آموزش دهند، به تصور بالا بردن توانایی روحی و جسمی ورزشکار، او را به انجام فعالیت غیر عادی وادار ننمایند و بدون صلاحیت کافی مسئولیت آموزش و مربی‌گری، گروهی را به عهده نگیرند (آقای نی، ۱۳۸۶). به عبارت دیگر مربیان باید صلاحیت فنی جهت آماده سازی ورزشکاران، بخصوص در ورزش های پر خطر از قبیل کشتی، ژیمناستیک، شنا و... را داشته باشد.

۹۸/۳ در صد مربیان ورزش موافق توجه به توانایی های جسمانی و روحی ورزشکاران در زمان بکارگیری آنها بودند و در این مورد تفاوت معناداری بین دیدگاه زنان و مردان و سابقه خدمت مربیان ورزش با سؤال فوق وجود نداشت، اما بین مدرک تحصیلی با سؤال فوق تفاوت معنا دار به نفع مدرک تحصیلی فوق لیسانس و بالاتر مشاهده گردید. ($P \leq 0/05$)، این موضوع نشان می‌دهد که مربیان با مدرک تحصیلی بالا، اشراف بیشتری به مسئولیت های حقوقی دارند. شادروح (۱۳۷۳) یکی از عوامل ایجاد آسیب دیدگی دانش آموزان در ساعت درس تربیت بدنی را فاکتورهای روانی و جسمانی دانسته است.

ج) حیطه بازدید و بررسی

یکی دیگر از عواملی که موجب وقوع حوادث در فعالیت های ورزشی و یا ایجاد آسیب دیدگی در ورزشکاران می شود، استفاده از وسایل شخصی غیرمجاز (گردنبند، ساعت، انگشتر، دستبند و یا وسایل غیر استاندارد) کفش، کلاه، دستکش، قلم بند و یا بانداژ نمودن مفاصل مچ دست، آرنج، مچ پا بدون مجوز پزشک می باشد و در برخی مواقع جاسازی نمودن جسم سخت زیر بانداژها می باشد، و یا وسایل عمومی مانند توپ، زمین، اسباب ژیمناستیک، تشک، میله های دروازه فوتسال، والیبال و بسکتبال می باشد (آقای نی، ۱۳۸۶). معلمان تربیت بدنی مدارس باید قبل از شروع فعالیت های ورزشی، هم از

معنا دار به نفع مربیان ورزش مرد وجود داشت. ($p \leq 0/05$) بنظر می‌رسد با توجه به شرایط فیزیولوژیکی ورزشکاران دختر که در برخی از روزها موجب کاهش یا عدم فعالیت و یا سوء استفاده آنها برای عدم فعالیت می‌شود موجب شده است که مربیان ورزش زن به توانایی های آنها توجه نکرده و آنها را وادار به انجام فعالیت های سنگین نمایند.

۸۱/۲ درصد مربیان ورزش مخالف ادامه فعالیت ورزشی ورزشکاران هستند که از ناحیه سر دچار آسیب دیدگی شده است؛ در این مورد تفاوت معنا داری بین دیدگاه زنان و مردان مربی ورزش به نفع مربیان زن ($0/05 < p \leq$)، مدرک تحصیلی به نفع مربیانی که درای مدرک تحصیلی پایین (فوق دیپلم) ($p \leq 0/05$) و سابقه خدمت، به نفع مربیانی که سابقه خدمت متوسط (۲۱-۱۵ سال) وجود دارد. ($p \leq 0/001$)

تفاوت معنادار بین دیدگاه مربیان زن نسبت به مرد در خصوص سؤال فوق، شاید به دلیل توجه به حفظ سلامتی و قانون مداری بیشتر زنان نسبت به مردان موجب، این تفاوت شده باشد. تفاوت معنادار بین مدرک تحصیلی فوق دیپلم با سؤال فوق شاید به این دلیل باشد که اکثریت مربیان فوق دیپلم، فارغ التحصیلان مراکز تربیت معلم بوده که در طول دوران تحصیل، با وظایف قانونی خود آشنا می‌شوند. تفاوت معنادار بین سابقه خدمت متوسط با سؤال فوق شاید به دلیل بی اهمیت دانستن نوع آسیب و یا مشاهده رفتار عادی ورزشکاران پس از آسیب دیدگی ها باشد.

ب) حیطه آموزش متناسب

آموزش متناسب یکی از وظایف متعدد مربیان ورزش می باشد. مربیان ورزش موظف اند به منظور جلوگیری از وقوع حوادث ناگوار، با اتکاء به آگاهی های لازم در آموزش، اصول ایمنی را معمول دارند، قوانین و مقررات رشته های ورزشی فعال در کانون های ورزشی و باشگاه ها را آموزش دهند، در بکارگیری ورزشکاران به توانایی های جسمانی و روحی آنها توجه کند، حرکات و مهارت های

ورزش های خطرناک باید در فضایی کاملاً جدا از دیگر فعالیت های ورزشی انجام گیرد (آقای نی، ۱۳۸۶). تفاوت معناداری بین دیدگاه زنان و مردان معلم ورزش، مدرک تحصیلی و سابقه خدمت آنها با زیر فرض های این بخش وجود نداشت.

ه) حیطه نظارت بر فعالیت های ورزشی

نظارت بر فعالیت های ورزشی به لحاظ خطرناک بودن آنها از وظایف مهم محسوب می شود و در صورتی که این وظیفه به طور متعارف انجام شود مربیان ورزش هیچگونه مسئولیتی در قبال حوادث نخواهند داشت. نظارت مربیان ورزش، به حضور مستمر در زمان انجام فعالیت ها، توجه به سن، وضعیت جسمی و روانی ورزشکار و نوع فعالیت بستگی دارد (آقای نی، ۱۳۸۶). تفاوت معناداری بین دیدگاه زنان و مردان مربی ورزش، مدرک تحصیلی و سابقه خدمت آنها با زیر فرض های این بخش وجود نداشت.

و) حیطه توجه به شرایط جوی

مربی ورزش موظف است شرایط جوی فضای ورزشی را مورد نظر قرار دهد و در صورتی که انجام فعالیت ورزشی و یا ادامه آن برای سلامت ورزشکار مضر باشد به هر نحو ممکن از بروز حادثه جلوگیری کند.

۷۶/۶ درصد مربیان ورزش، مخالف دنبال نمودن فعالیت ورزشی در شرایط جوی نامناسب مانند باران، برف، رعد و برق و..... بودند. در این مورد بین دیدگاه زنان و مردان، مدرک تحصیلی، سابقه خدمت مربیان ورزش با سؤال فوق تفاوت معنادار مشاهده نگردید. هر مربی ورزش متعارف باید نتایج زیان بار ناشی از شرایط نامساعد جوی را پیش بینی نماید و به دیدگاه های سنتی غیرعلمی در این زمینه بی اعتنا باشد. اگر شرایط نامساعد سبب حادثه شود مربی که ورزشکار را ملزم به فعالیت در چنین شرایط نموده است مقصر تلقی شده و برحسب نتیجه حادثه مسئول خواهد بود.

وسایل شخصی ورزشکاران و هم از وسایل عمومی بازدید نموده و در صورت غیر استاندارد بودن از انجام فعالیت جلوگیری نماید.

۸۲/۸ درصد مربیان ورزش مخالف عدم بازدید از وسایل و تجهیزات عمومی، قبل از شروع فعالیت های ورزشی بودند. در این مورد بین مدرک تحصیلی، سابقه خدمت با بازدید وسایل عمومی قبل از شروع فعالیت تفاوت معنادار وجود ندارد، اما بین دیدگاه زنان و مردان مربی ورزش با سؤال فوق تفاوت معنادار به نفع زنان وجود دارد. ($p \leq 0.05$)

این نتیجه با نتیجه تحقیق فروغی که اظهار نمود ۶۳ درصد مربیان با وظیفه بازدید مستمر از وسایل ورزشی مدرسه آشنایی دارند همخوانی دارد (۴). سلطانی، نقش وسایل و امکانات را در ایجاد آسیب های ورزشی به دانش آموزان ۳۱ در صد عنوان نمود. (شادروح، ۱۳۷۳) مولر و همکاران (۱۹۹۵) در گزارش تحقیق خود، عوامل تهدید کننده در طراحی تجهیزات و امکانات ورزشی را، شامل انعطاف پذیری اندک، متناسب نبودن ابزار و تجهیزات با سن شرکت کنندگان، عدم قابلیت تنظیم دستگاه های ورزشی، در نظر نگرفتن راهنمای استفاده صحیح عنوان نمود. (نظریان، ۱۳۹۰) بنظر می رسد تفاوت دیدگاه زنان نسبت به مردان در خصوص پاسخ به سؤال فوق به دلیل دقت بیشتر زنان در استفاده از وسایل و تجهیزات سالم و استاندارد و یا نحوه استفاده آنها از وسایل باشد.

د) حیطه سازماندهی و تجانس

از جمله وظایف مراقبتی دیگری که بر عهده مربیان ورزش قرار دارد، سازماندهی فعالیت های ورزشی است. مربیان با اعمال مدیریت باید بتوانند با تفکیک ورزشکاران از نظر سن، مهارت، قد، وزن، نوع ورزش و امکانات به نحوی برنامه ریزی نمایند که از وقوع حوادث جلوگیری کنند، منظور از تجانس فعالیت های ورزشی این است که

اسکالف و رابینسون در گزارش مطالعات خود، در بررسی میزان استناد به آموزه خطر بر روی آسیب‌های ورزشکاران آماتور و حرفه‌ای، اظهار نمودند که آموزه قبول خطر ضابطه چندان مستحکمی در پرونده‌های ورزشی نیست و این مساله در بین ورزشکاران آماتور و حرفه‌ای تفاوتی را نشان نمی‌دهد. بنابراین هنگام آسیب دیدگی در ورزش، بازیکنان و تماشاگران فقط خطرهای عادی را می‌پذیرند ولی مخاطرات غیر قابل پیش بینی یا خطاهای مسئولین اجرایی ورزشگاه‌ها را نخواهند پذیرفت (scalf, 1978)

۸/۸۶ درصد مربیان ورزش موافق تنظیم استشهاده بعد از وقوع حادثه ای که ممکن است عواقب نامطلوب داشته باشد بودند. در این مورد بین دیدگاه زنان و مردان، مدرک تحصیلی مربیان ورزش تفاوت معنادار وجود ندارد. اما بین سابقه خدمت با سؤال فوق تفاوت معنادار به نفع مربیانی که بالاترین سابقه خدمت (۳۵-۲۹ سال) را دارند وجود دارد. ($p \leq 0/05$) بنظر می‌رسد مربیان ورزش با سابقه خدمت بالا، تجربه مشاهده حوادث خطرناک ورزشی و عواقب آن و یا پیگیری‌های قانونی والدین ورزشکار در خصوص مسئولیت‌های قانونی مربیان ورزش را داشته باشند و این مورد می‌تواند دلیلی بر تفاوت معنادار پاسخ این گروه به سؤال فوق شده باشد.

۸۸ درصد مربیان ورزش مخالف به تأخیر انداختن تنظیم صورتجلسه یا استشهاده پس از وقوع یک حادثه خطرناک بودند؛ در این مورد بین مدرک تحصیلی، سابقه خدمت مربیان ورزش با سؤال فوق تفاوت معنادار مشاهده نگردید؛ اما بین دیدگاه زنان و مردان مربیان ورزش با سؤال فوق تفاوت معنادار به نفع معلمان زن وجود دارد. ($P \leq 0/05$) دانش آموزان پسر فعالتر از دختران در فعالیت ورزشی می‌باشند و بیشتر در ورزش‌های پر خطر مانند کشتی، ورزش‌های رزمی، رقابت‌های سنگین و شرکت می‌کنند و احتمال وقوع حوادث خطرناک برای آنها بیشتر است؛ به همین دلیل مربیان ورزش مرد که اینگونه

ز) حیظه کمک به ورزشکار مصدوم از آنجاکه حادثه با ورزش اصولاً تفکیک ناپذیر و غیر قابل اجتناب است نمی‌توان آنرا پیش بینی و از وقوع آن جلوگیری کرد، حتی گاهی به رغم پیش بینی، قابل جلوگیری نیست. تکلیف قانونی مربی ورزش در این مورد اقتضا دارد که در حد توانایی به کمک ورزشکاری اقدام نماید که به هرعلتی مصدوم شده است. مربیان ورزش با یادگیری کمک اولیه و تهیه وسایل آن و انتقال مصدومان به در مانگاه می‌توانند کمک قابل توجه‌ای به مصدومان نمایند. ۱/۷۳ درصد مربیان ورزش مخالف ادامه انجام فعالیت ورزشی، علیرغم حضور ورزشکار مصدوم در بازی بودند؛ در این مورد بین دیدگاه زنان و مردان، مدرک تحصیلی با سؤال فوق تفاوت معنادار مشاهده نگردید؛ اما بین سابقه خدمت با سؤال فوق تفاوت معنادار به نفع مربیانی که سابقه خدمت متوسط (۲۱-۱۵) دارند وجود دارد. ($p \leq 0/05$) بنظر می‌رسد مربیانی که دارای سابقه خدمتی متوسط به پایین هستند به دلیل توجه بیشتر به قانون و آگاهی از عواقب حقوقی ادامه فعالیت همراه با مصدومیت که ممکن است موجب تشدید آسیب دیدگی و یا افزایش دوره درمان شود و یا ترس از پیگیری‌های والدین افراد مصدوم، موجب این تفاوت شده باشند.

ح) اتخاذ تدابیر لازم

با پذیرش این موضوع که وقوع حادثه در ورزش امری غیرعادی بنظر نمی‌رسد و قبول این که بسیاری از حوادث اجتناب ناپذیر است، اولین کسانی که باید در مقابل حوادث از نظر حقوقی پاسخگو باشند مدیریت‌های مسئول هستند. اعم از اینکه چه کسی مقصر بوده و یا اینکه اصولاً حادثه مقصری نداشته باشد، اقدامات حقوقی بطور قطع ضرورت دارد. در رأس این اقدامات حقوقی، تنظیم صورتجلسه یا استشهاده است که باید به امضاء شهود رسانده شود. اطلاع به خانواده مصدوم و اقدام به انتقال به درمانگاه از موارد دیگر می‌باشد که در صورت قصور مربی مسئول است.

تهیه بروشورهای حقوق ورزشی متناسب با ایمنی و سلامت فضاهای ورزشی برای مربیان ورزش و والدین و ورزشکاران تهیه و در مکان های مختلف نصب و یا در اختیار قرار گیرد.

با توجه به اینکه آگاهی های حقوقی مربیان ورزش با مدرک تحصیلی فوق لیسانس و بالاتر، بیشتر بوده است لذا ارتقاء مدرک تحصیلی مربیان ورزش در اولویت قرار گیرد.

حوادث را بیشتر از مربیان زن تجربه کرده اند اینگونه حوادث را عادی تلقی کرده و نسبت به تنظیم صورتجلسه و یا استشهاده کوتاهی می کنند.

با توجه به یافته های پژوهش حاضر پیشنهاد می گردد، از آنجا که حدود ۱۷ درصد مربیان ورزش با عدم آگاهی از مسئولیت های حقوقی و مدنی مواجه بودند، برگزاری کلاس های توجیهی حقوق ورزشی، مورد توجه قرار گیرد.

منابع

- آقایی نیا، حسین، حقوق ورزشی، نشر میزان، چاپ هفتم، بهار ۱۳۸۶
- بنیان، عباس، ۱۳۷۸ بررسی میزان شیوع و علل آسیب های ورزشی دانش آموزان دختر و پسر سال سوم دبیرستان های تربیت بدنی و علوم ورزشی سراسر کشور، پایان نامه تحصیلی.
- شادروح، حمید، ۱۳۷۳، بررسی انواع و میزان شیوع صدمات ورزشی در ساعات درس تربیت بدنی در بین دانش آموزان پسر مقطع متوسطه، پایان نامه تحصیلی.
- فروغی، جواد، ۱۳۸۴، بررسی میزان آگاهی و آشنایی مربیان ورزش، معلمان تربیت بدنی و مدیران ورزشی شهر تهران با حقوق ورزشی، پژوهشکده تربیت بدنی.
- کاشف، مجید، ۱۳۷۲ بررسی و شناخت آثار طرح ایجاد رده های سنی و عدم شرکت دانش آموزان دوساله در مسابقات آموزشگاه ها بر کیفیت تحصیلی دانش آموزان، اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش.
- معظمی، م، (۱۳۷۵) شیوع درد زانو و عوامل مؤثر بر آن در ورزشکاران زن رشته های مختلف ورزشی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم تهران
- مقامی، مهدی و همکاران (۱۳۸۴)، آگاهی و عملکرد فوتبالیست های حرفه ای نسبت به راهکارهای پیشگیری از آسیب، المپیک سیزده، ص ۱۰۹-

۱۲۱

- نظریان، عباس، ۱۳۹۰، بررسی میزان ایمنی فضاهای ورزشی دانشگاه شهید رجایی از دیدگاه دانشجویان. دانشگاه شهید رجایی

- والتر، تی. جامپون جونوز، ۱۳۷۴، مبانی حقوق ورزش ها، مترجم، آقایی نیا، حسین، انتشارات کمیته ملی المپیک ایران.

- Hawkins, R.D. and C. W. Fuller (1999). A prospective epidemiological study of injurious in four English professional Football clubs. Br. J Sport Med, 33, 196-203

- Nilson, A.B.(1989). "Epidemiology and traumatology of injury in soccer". Am.J Sport Med, 17, 803-807.

- Olsen, L. A. Scanlan, M. Mackay, S. Babul, D.Reid, M. Clark and P. Raina (2006). "Strategy for Prevention of soccer related injurious: a systematic review". British Journal of sport Medicine 38, 89-94

- Scalf & Robinson,(1978), Injuries Arasing out of Amateur and Professional Sport, Viability of the Assumption of the Defense.27 Defese L.J.49.